

TORAH OHR • MEGILLAS ESTHER • MAAMAR 8

חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין...

L'homme est tenu de s'enivrer à Pourim

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/megillas-esther/8/

1 חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. כתיב כי יד על כס יה וגוי. ואמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] שאין השם שלם ואין הכסא שלם וכי.

«Une personne est tenue de s'enivrer à Pourim jusqu'à ne plus distinguer entre "maudit soit Haman" et "béni soit Mordekhaï".» Il est écrit: «Car une main est sur le trône (kés) de Yah», etc. Et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit que le Nom n'est pas entier et que le trône n'est pas entier, etc.

ולהבין זה הנה כתיב ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד שיש בבחי' עמלק בחי' ראשית ובחינת אחרית.

Pour comprendre cela, il est écrit: «Amalek est le premier des peuples, et sa fin sera la destruction»; [cela signifie] qu'au sein du niveau d'Amalek se trouvent un niveau de «commencement» (réchit) et un niveau de «fin» (a'harit).

כי הנה זלעז"ז [זה לעומת זה] עשה האלקים כמו שיש בקדושה בחי' ראשית ואחרית וכדכתיב אני ראשון ואני אחרון.

Car «Dieu a fait l'un correspondant à l'autre»: de même qu'il existe dans la sainteté un niveau de «commencement» et de «fin», comme il est écrit: «Je suis le premier et Je suis le dernier».

פי' ראשון שהוא סוכ"ע ומקורא דכולא כו' ואני אחרון בחי' ממלא כל עלמין בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ומתחת זרועות עולם.

C'est-à-dire que «le premier» désigne la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) et la source de tout, etc.; et «Je suis le dernier» désigne le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), «dans les cieux au-dessus et sur la terre en dessous», et «en dessous se trouvent les bras du monde».

כך יש בקליפה וסטרא אחרא בחי' עמלק בחי' ראשית גוים הן שבע עממין הכנעני והחתי וגוי שהם ז' מדות רעות כו'

De même, dans la kelipa (l'écorce) et la sitra a'hra (l'autre côté), il existe le niveau d'Amalek, le niveau de «premier des peuples». [Ces peuples] sont les sept nations, «le Cananéen, le Hittite», etc., qui correspondent aux sept traits mauvais (midot), etc.;

וראשיתם הוא בחי' עמלק ובחי' אחרית עמלק עדי אובד הוא סוף מדרגות הקליפות ותמציתן שהוא ענין התגברות כח הרע שבכל מדה וגלויה ותוקפה.

et leur « commencement » est le niveau d'Amalek. Le niveau de la « fin » d'Amalek, « jusqu'à la destruction », est le terme des degrés des kelipot et leur essence concentrée : l'intensification de la force du mal au sein de chaque trait, sa manifestation et sa puissance.

2 וזהו ענין רשע ורע לו. פי' ורע מלשון רע לשמים ורע לבריות שהוא ענין הרוגו והכעס ולב אכזרי

C'est là le sens de « un homme méchant qui a du mal » (racha vera lo). C'est-à-dire que « mal » s'entend ici au sens de « mal envers le Ciel et mal envers les hommes » : la colère, l'emportement et un cœur cruel.

שבא מתוקף תגבורת הרע שיש לו ארס כנחש והוא בחי' עמלק ג"כ שהוא נחש הקדמוני ונקי' אחריתו של עמלק.

Cela provient de l'intensité avec laquelle le mal domine ; il a un venin semblable à celui du serpent. Cela aussi est le niveau d'Amalek, qui est le serpent primordial, et cela est appelé la « fin » d'Amalek.

3 ובחי' ראשיתו הוא ראשית גוים הנ"ל מקור התהוות המדות הרעות וסבוב תולדתם ונקי' בחי' עמל וע"ז נאמר ולא ראה עמל בישראל שעמל הוא בחי' עמלק

Et le niveau de son « commencement » est « le premier des nations » mentionné plus haut : la source d'où les mauvais traits prennent naissance et qui préside à leur naissance. Il est appelé le niveau d'amal (labeur), et c'est à son sujet qu'il est dit : « Il n'a pas vu de labeur (amal) en Israël », car amal est le niveau d'Amalek,

כי עמלק אותיות עמ"ל לק"ה כו' ובחי' עמל הוא המסתיר אלהותו ית' ומפריד שאין השם שלם כו'.

car עמלק (Amalek) est [formé des] lettres עמ"ל (amal) [et] לק"ה, etc. Et le niveau d'amal est ce qui dissimule Sa divinité, béni soit-Il, et sépare, de sorte que le Nom n'est pas entier, etc.

4 וביאור הדבר הנה כתיב כי חלק ה' עמו שבכל נפש מישראל יש בחי' הוי"ה כי הוא"ו שבשם הוא בחי' וי' קצוות לך ה' הגדולה וגו'.

L'explication de la chose est la suivante : il est écrit « Car le peuple est la part de D.ieu », [ce qui signifie] que dans chaque âme juive se trouve le niveau de Havaya. Car le vav du Nom correspond aux six extrémités : « À Toi, D.ieu, la grandeur », etc.

וכך בנפש האדם גדולה הוא בחי' חסד דרועא ימינא היא בחינת אברהם אוהבי שאהבתו ירושה לזרעו
אחריו שיהא כל אדם יכול לעורר את האהבה אליו ית' למשוך אחריו ולדבקה בו והיא אהבה הטבעית
וכו'.

De même, dans l'âme humaine, la « grandeur » est le niveau de 'Hessed (bonté), « le bras droit », le
niveau d'« Avraham, qui M'aimait » ; son amour est un héritage transmis à ses descendants après
lui, de sorte que chacun puisse éveiller en lui l'amour pour Lui, qu'Il soit béni, afin de se laisser at-
tirer par Lui et de s'attacher à Lui. C'est là l'amour naturel, etc.

5 וגבורה דרועא שמאלא היא בחי' פחד יצחק שכאשר רוצה לדבקה בו ית' וישים אליו לבו להתבונן
בגדולתו ית'

Et Guevoura (retenue), « le bras gauche », est le niveau de « la crainte d'Its'hak » : lorsqu'on désire
s'attacher à Lui, béni soit-Il, et que l'on porte son attention sur Lui pour méditer sur Sa grandeur,
béni soit-Il,

תפול עליו אימתה ופחד כאשר לבבו יבין כי נשגב שמו לבדו ורק הודו על ארץ ושמים כו' כמ"ש
במ"א.

« la terreur et l'effroi tomberont sur lui », lorsque son cœur comprendra que « Son Nom seul est
exalté », et que seule « Sa splendeur est sur la terre et les cieux », etc., comme cela est expliqué
ailleurs.

6 וכמו המלאכים שעונים באימה ואומרים ביראה קדוש שאימתם ויראתם הוא מחמת השגתם קדושתו
יתברך שהוא קדוש ומובדל ולית מחשבה תפיסא ביה כלל.

C'est comme les anges, qui « répondent avec effroi et disent avec crainte : "Saint" » : leur effroi et
leur crainte viennent de la perception de Sa sainteté, béni soit-Il : Il est saint et séparé, et « aucune
pensée ne peut Le saisir » en aucune manière.

וכן במ"ת [במתן תורה] דכתיב וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים וגו'. מה כתיב בתריה וירא העם
וינעו ויעמדו מרחק מחמת היראה והוא בחי' שמאל דוחה

De même, lors du Don de la Torah, comme il est écrit : « Et tout le peuple vit les sons et les flammes
», etc. Que lit-on ensuite ? « Et le peuple vit, et ils tremblèrent et se tinrent à distance », sous l'effet
de la crainte. C'est le niveau de « la gauche repousse »,

כי מחמת התבוננותו בגדולת א"ס ב"ה וקדושתו ית' שהוא רם ונשא עד אין קץ דוחה ומשפיל א"ע [את עצמו] לאמר מי הוא אשר ערב לכו לגשת כו' אך אין השמאל דוחה לגמרי ח"ו [חס ושלום] וכדכתיב ואימתך לא תבעתני.

car, parce qu'il médite sur la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, et sur Sa sainteté, béni soit-Il — Lui qui est élevé et sublime à l'infini —, il se tient à l'écart et s'abaisse, disant : « Qui est celui dont le cœur oserait s'approcher ? », etc. Mais la gauche ne repousse pas entièrement, à D.ieu ne plaise, comme il est écrit : « Et Ta crainte ne m'épouvantera pas. »

פ"י שהאימה לא תגרום להיות נבעת ונופל לגמרי ח"ו [חס ושלום] אלא ירידה זו צורך עלייה היא ע"י מדתו של יעקב שהיא הרחמנות על הריחוק וירידה הגדולה.

C'est-à-dire que l'effroi ne le fera pas être épouvané et tomber complètement, à D.ieu ne plaise ; au contraire, cette descente est en vue d'une élévation, grâce à l'attribut de Yaakov, qui est la compassion devant l'éloignement et la grande descente.

7 ולכן נקי מדתו של יעקב מבריה מן הקצה אל הקצה. פ"י שמעלה ומקשר מקצה התחתון אל הקצה העליון.

C'est pourquoi l'attribut de Yaakov est appelé « celui qui traverse d'un bout à l'autre » : autrement dit, il élève et relie l'extrémité inférieure à l'extrémité supérieure.

וכדכתיב ליעקב אשר פדה את אברהם וגו' שע"י מדת יעקב חוזר ומעורר את האהבה וכדכתיב מרחוק ה' נראה לי דהיינו מחמת הרחמנות על הריחוק כו':

Comme il est écrit : « À Yaakov, qui a délivré Avraham », etc. : par l'attribut de Yaakov, on éveille de nouveau l'amour. Et comme il est écrit : « De loin, D.ieu m'est apparu », c'est-à-dire en raison de la compassion suscitée par l'éloignement, etc.

8 והנה ג' מדות אלו הם ו' מדות כנגד הוא"ו שבשם שבהשתלשלות המדות עד סוף המעשה יש ג"כ ג'

Or, ces trois attributs sont les six attributs correspondant au vav du Nom. Car, dans l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) des attributs, jusqu'à l'acte final, il y a également trois

בחי' אלו והם בחי' תורה ועבודה וגמילות חסדים דהיינו הכנת הלב והערת המדות להיות תכלית שליומות המעשה שצריך להיות בשמחה ובטוב לבב.

niveaux de ces attributs. Ce sont les niveaux de la Torah, du service (avoda) et des actes de bonté : autrement dit, préparer le cœur et éveiller les attributs émotionnels (midot), afin que l'acte atteigne sa perfection ultime, car il doit être accompli « dans la joie et dans la gaieté du cœur ».

גמילות חסדים זו צדקה שנא' [שנאמר] ולא ירע לבבך וגו'. עבודה כתיב תחת אשר לא עבדת בשמחה וגו'. תורה כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] וכן לדבר הלכה.

Les actes de bonté : il s'agit de la charité, comme il est dit : « Et ton cœur ne se chagriner pas », etc. Le service : il est écrit : « Parce que tu n'as pas servi dans la joie », etc. La Torah : comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Et de même pour une question de halakha. »

9 והם ג' קוין ימין ושמאל ואמצע כמ"ש מימינו אש דת למו. מימינו הוא ג"ח [גמילות חסדים] וצדקה חסד דרועא ימינא אש היא בחי' גבורה דרועא שמאלא

Ce sont trois lignes, droite, gauche et médiane, comme il est écrit : « De Sa droite, un feu de loi (eish das) pour eux (lamo). » « De Sa droite » désigne les actes de bonté et la charité, 'Hessed (bonté), « le bras droit » ; « le feu » est le niveau de Guevoura (retenue), « le bras gauche »,

והוא כנגד עבודה שהיא עבודת התפלה שעיקרה קבלת עול מלכות שמים היא היראה מפני מלכותו ית' כמלך שעומד עליו כו'.

et cela correspond au service, c'est-à-dire au service de la prière, dont l'essence est l'acceptation du joug (kabbalat ol) du Royaume des Cieux : il s'agit de la crainte devant Sa souveraineté, béni soit-Il, comme devant un roi qui se tient au-dessus de lui, etc.

10 וכמ"ש שום תשים עליך מלך דהיינו שישים בלבו כאלו עומד לנגד עיניו ועי"ז תפול עליו היראה

Comme il est écrit : « Tu établiras assurément un roi sur toi » : c'est-à-dire qu'il doit le placer dans son cœur, comme si le Roi se tenait devant ses yeux ; ainsi, la crainte s'emparera de lui.

כי ענין היראה הוא מחמת קרבת הדבר הנורא וכך כשישים אל לבו גדולת א"ס ב"ה

Car la crainte naît de la proximité de ce qui inspire la crainte. De même, lorsqu'il porte dans son cœur la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il,

שהוא עד אין קץ ותכלית ואעפ"כ [ואף על פי כן] מלא כל הארץ הלזו הגשמית הוא כבודו ואזי תקבע היראה בלבו ופחד אלהים לנגד עיניו.

qui est sans fin ni limite, et qui pourtant remplit de Sa gloire toute cette terre physique, alors la crainte s'ancrera dans son cœur, et «la crainte de D.ieu sera devant ses yeux».

11 והנה ענין קבלת עול מלכות שמים דהיינו המשכת מלכותו ית' למטה בתחתונים הגם שאחר קבלת מלכות שמים בק"ש [בקריאת שמע] נאמר ואהבת.

À présent, concernant l'acceptation du joug (kabbalat ol) du Royaume des Cieux, c'est-à-dire le fait d'attirer Sa souveraineté, béni soit-Il, ici-bas, dans les mondes inférieurs : bien qu'après l'acceptation du Royaume des Cieux dans le Chema, il soit dit : «Et tu aimeras»,

מ"מ הרי לאחר מכאן נאמר פרשה שניה והיה אם שמע וגו' השמרו לכם וגו'. רק שבתחלה נמשך מזה האהבה שירצה לדבקה בו.

néanmoins, ensuite vient le deuxième paragraphe : «Et ce sera, si vous écoutez», etc., «Prenez garde à vous-mêmes», etc. C'est seulement qu'au début, l'amour en découle : il désire alors s'attacher à Lui.

12 ואח"כ כשרוצה לדבקה בו וישים לבו להתבונן בגדולתו ית' ושהוא למטה כמו למעלה אזי נמשך מזה היראה

Ensuite, lorsqu'il souhaite s'attacher à Lui et applique son cœur à méditer sur Sa grandeur, béni soit-Il, et sur le fait qu'Il est aussi présent en bas qu'en haut, la crainte en découle.

וכדכתיב אברהם הוליד את יצחק ומה בא הכתוב ללמדנו והלא כבר נאמר יצחק בן אברהם

Comme il est écrit : «Avraham engendra Yitz'hak.» Que vient nous enseigner ce verset ? N'est-il pas déjà dit : «Yitz'hak, fils d'Avraham» ?

אלא ללמדך שמדת יצחק נולדה ונמשכה ממדת אברהם שאין מדת יצחק היא היראה מדה בפני עצמה ומדת אברהם בפני עצמה אלא כל המדות שבקדושה הם אחדות א' ואין בהם פירוד ח"ו [חס ושלום].

Mais c'est pour t'enseigner que l'attribut de Yitz'hak est né et découle de l'attribut d'Avraham. Car l'attribut de Yitz'hak, qui est la crainte, n'est pas un attribut à part entière, pas plus que l'attribut d'Avraham [n'est un autre attribut] à part entière ; au contraire, tous les attributs de sainteté forment une seule unité, sans aucune séparation entre eux, à D.ieu ne plaise.

13 וכן בענין הקרבנות אריה דאשא דאכיל קורבנין בחי' פני אריה אל הימין דאשא בחי' גבורות כו'.

De même, à propos des offrandes : « un lion de feu qui consume les offrandes ». [Le lion est] le niveau de « la face d'un lion à droite », et « de feu » est le niveau des Guevouro t (les forces de retenue), etc.

וכן עבודת הלויים בשיר הוא בבחי' הסתלקות הגבורות ממטה למעלה והחיות רצוא ושוב ונקי' בחי' מטי ולא מטי כו'.

De même, le service des Lévites par le chant relève du retrait des Guevouro t du bas vers le haut ; « les 'Hayot couraient et revenaient », et cela est appelé le niveau de « parvenir et ne pas parvenir », etc.

14 וכל זה הוא בחי' אש. ובחי' דת הוא קו הממוצע הוא בחינת התורה שנקי' תורת אמת על שם שאותיות אמת הם א' בראש האותיות.

Tout cela relève du niveau du « feu ». Le niveau de la « loi » (dat) est la ligne médiane, qui est le niveau de la Torah, appelée « Torah de vérité », parce que les lettres d'emet (vérité) sont alef, à la tête des lettres,

ומ' באמצעם. ות' בסופן שהם בחי' מבריא מן הקצה אל הקצה. וזו היא מדתו של יעקב שנאמר תתן אמת ליעקב.

mem en leur milieu, et tav à leur fin ; elles sont le niveau qui « traverse d'une extrémité à l'autre ». Telle est la qualité de Yaakov, comme il est dit : « Tu accorderas la vérité à Yaakov. »

וזהו למו פי' אליו כלומר שנמשך מימינו אש דת למו כדי לחזור ולקשר אליו ית' ע"י מדתו של יעקב מבריא מן הקצה אל הקצה:

Et c'est là [le sens de] lamo : cela signifie « vers Lui ». Autrement dit, « de Sa droite, un feu de loi » est attiré « vers Lui » (lamo), afin de revenir et de se relier à Lui, béni soit-Il, par la qualité de Yaakov, qui « traverse d'une extrémité à l'autre ».

15 והנה כל הוי' מדות הנ"ל הוא בחי' וי' שבשם הוי"ה ב"ה. ובחי' ה' שבשם הנה תמונת וצורת ה' הוא גי' קוין שני קוין מחוברים שהם בחי' מחשבה דבור.

Or, les six attributs mentionnés plus haut correspondent au niveau du vav du Nom Havaya, béni soit-Il. Quant au niveau du hei du Nom, la forme du hei est composée de trois traits, dont deux sont reliés, correspondant aux niveaux de la pensée [et] de la parole,

וקו הג' הוא בחי' מעשה וכמ"ש אף עשיתיו. וכמ"ש במ"א. והענין שצריך להמשיך בחי' הו' לבחי' הה"א שהוא להיות מלובשים במחשבה דבור ומעשה שיהיו ממולאים מן המדות דקדושה.

et le troisième trait correspond au niveau de l'action, comme il est écrit : « J'ai même agi », ainsi qu'il est expliqué ailleurs. L'idée est qu'il faut faire descendre le niveau du vav dans celui du hei, c'est-à-dire que [les attributs] soient revêtus dans la pensée, la parole et l'action, de sorte que celles-ci soient remplies des attributs de sainteté.

16 והנה יש ה"ה במילוי ה' אחרת שהמילוי שהוא ההעלם שהוא בחי' ה' המחשבה כי כמו שיש ה' מוצאות בדבור כך הם במחשבה שמה שהוא מחשב הוא מדבר.

Or, il existe [la lettre hé épelée] ה"ה, avec une autre hé comme lettre de remplissage. Le remplissage, qui est la partie cachée, correspond au niveau de la hé de la pensée ; car, de même qu'il y a cinq organes de l'articulation dans la parole, il en est ainsi dans la pensée : ce que l'on pense, on le prononce.

ויש ה"א במילוי אל"ף שהוא בחי' ההעלם מאד נעלה בחי' אל"ף פל"א כו'. אך הנה שרש בחי' הו"ה שבשם הו"ה ב"ה הוא נמשך מלמעלה מבחי' י"ה שבשם.

Et il existe [la lettre hé épelée] ה"א, avec alef comme lettre de remplissage, ce qui correspond au niveau du voilement extrêmement élevé, au niveau de אל"ף (alef), פל"א (pélé, merveille), etc. Toutefois, la racine du niveau du vav-hé dans le Nom Havaya, béni soit-Il, provient d'en haut, du niveau du youd-hé du Nom.

יו"ד הוא בחי' נקודה עילאה הוא בחי' מה שכתוב ויצא ככרן חצו דהיינו ראשית ומקור התהוות עולמות והתחדשותם מאין ליש ואפס המוחלט כי במחשבה אחת ברא את העולם שכל הבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע אינן אלא מחשבה אחת.

Le youd est le niveau du point suprême ; il correspond à ce qui est écrit : « Sa flèche s'élancera comme l'éclair », c'est-à-dire le commencement et la source de l'avènement des mondes et de leur renouvellement, du néant à l'existence et du néant absolu. Car « par une seule pensée, Il créa le monde » : tous les niveaux, la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) et la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), ne sont qu'une seule pensée.

וה' ראשונה היא בחי' התפשטות העולמות באורך ורוחב. והיו"ד נק' נקודה בהיכלא שהוא בחי' בטול וכו'.

Et la première hé correspond au déploiement des mondes en longueur et en largeur. Le youd est appelé « un point dans le palais », ce qui correspond au niveau de l'annulation de soi (bitoul), etc.

17 והנה כל המדות ומחשבה דבור ומעשה דקדושה שהוא בחי' וי"ה שבשם נמשך מבחי' הבטול.

Or, tous les attributs, ainsi que la pensée, la parole et l'action de sainteté, qui correspondent au niveau du vav-hé du Nom, découlent du niveau de l'annulation de soi (bitoul).

דהיינו שכאשר יתבונן בבטול השגת הנבראים לגבי הבורא ית' שאין תופסים מקום וכלא ממש נחשבו שאינן אלא מחשבה אחת וכו' אזי ישים אליו לבו רוחו ונשמתו להיות לה' לבדו.

C'est-à-dire que, lorsqu'on médite sur l'annulation des créatures et de leur faculté de saisir devant le Créateur, béni soit-Il, qui n'occupent aucune place et sont considérées comme n'étant absolument rien, n'étant qu'une seule pensée, etc., alors on lui consacrera son cœur, son esprit et son âme, afin qu'ils soient à D.ieu seul.

אך אם ירצה האדם לעורר את האהבה לה' בלבד במדותיו הטבעיים הרי הוא מפריד שם י"ה מו"ה שהמדות אצלו בבחי' יש ואהבה מורגשת יש מי שהוא אוהב בלבד כו'

Mais si une personne veut éveiller l'amour de D.ieu uniquement par ses attributs naturels, elle sépare le Nom Yah du vav-hé ; car ses attributs sont alors pour elle dans un état de yesh (quelque chose), et, dans un amour ressenti, il y a quelqu'un qui aime, et rien de plus, etc. ;

ועי"ז יש אחיזה ויניקה לקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] לינק ולקבל חיות שיתהוו גי"כ ז' מדות רעות ח"ו [חס ושלום].

et, de ce fait, les kelipot (écorces) et la sitra a'hra (l'autre côté) ont une prise et tirent leur nourriture, pour téter et recevoir une force vitale, de sorte que sept mauvais attributs se constituent eux aussi, à D.ieu ne plaise.

18 וזהו בחי' עמלק שהוא בחי' היש שהוא העושה ומגדיל היש הפך הבטול שנמשך משם י"ה והוא המכסה

ומסתיר התגלות שם י"ה ועי" כן הוא ראשית התהוות השבעה מדות רעות

Tel est le niveau d'Amalek, qui est le niveau du yesh (« quelque chose ») : c'est lui qui crée et amplifie le yesh, à l'opposé de l'annulation de soi (bitoul) suscitée par le Nom Yah. Il recouvre et dissimule la révélation du Nom Yah et, de ce fait, constitue le commencement de la formation des sept traits mauvais.

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אין אדם עובר עבירה אלא א"כ נכנס בו רוח שטות שהוא רוח המכסה ומסתיר בחי' הבטול כי איזהו חכם הרואה את הנולד. מאין כו'.

Comme l'ont dit nos Sages de mémoire bénie : « Un homme ne commet une faute que si un esprit de folie pénètre en lui » ; il s'agit d'un esprit qui recouvre et dissimule le niveau de l'annulation de soi. Car « Qui est sage ? Celui qui voit ce qui naît » : du néant (méayin), etc.

19 וזהו שאין השם שלם. וענין שאמרו שאין הכסא שלם הנה בחי' כסא הוא כס א'.

Et c'est là ce que signifie « le Nom n'est pas entier ». Quant à ce qu'ils ont dit, que le trône n'est pas entier, le niveau du כסא (kisé, trône) est א' כס (kès, alef).

פ"י בחינת אל"ף אאלפך חכמה אאלפך בינה היא התורה ירדה ונתכסה בכסויים גשמיים כמו כל עניני זרעים ומועד כו'.

C'est-à-dire le niveau de l'alef, « Je t'enseignerai (a'alefkha) la sagesse, je t'enseignerai la compréhension » : il s'agit de la Torah, qui descendit et fut recouverte d'enveloppes matérielles, comme toutes les questions des [ordres de] Zeraïm et de Moed, etc.

ונקרא בלשון כסא כמו דרך משל כסא שיושב עליו האדם שמשפיל אחוריו לישיב עליו כך הוא ענין התורה

On l'appelle kisé, « trône », comme, à titre d'analogie, une chaise (kisé) sur laquelle une personne s'assied en abaissant son dos pour s'y asseoir ; ainsi en est-il de la Torah,

שהוא כבחי' אחוריים ובחי' חיצוניות. ירדה ונתלכשה בעניני עוה"ז הגשמיים והכסא היא בחי' מרכבה לבחי' אחוריים שירדו ונשפלו.

qui est au niveau du dos (a'horayim) et de la dimension extérieure ('hitsoniyout) : elle descendit et se revêtit des réalités matérielles de ce monde. Et le trône est le niveau d'un char (merkava) pour le niveau du dos, qui descendit et fut abaissé.

20 והנה בעסק התורה צריך להיות לשמה. פ"י בשביל התורה עצמה להמשיך בה בחי' האל"ף כמ"ש ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ שממשיכים בחי' יחודו ית' אפי' [אפילו] בארץ.

Or, l'étude de la Torah doit être lishma (pour elle-même) : c'est-à-dire pour la Torah elle-même, afin d'y faire descendre le niveau du alef, comme il est écrit : « Et qui est comme Ton peuple Israël, une nation sur la terre », car ils font descendre le niveau de Son unité, béni soit-Il, même sur la terre.

משא"כ האומר אין לי אלא תורה וכו'. זהו בחי' עמלק המפריד אלף כו' :

Il n'en va pas ainsi de celui qui dit : « Je n'ai que la Torah », etc. : c'est le niveau d'Amalek, qui sépare le alef, etc.

21 אך הנה העצה היעוצה נגד עמלק הוא מ"ש כי יד על כס יה וגו'. פי'

Mais le conseil prescrit contre Amalek est celui qui est écrit : « Car une main est sur le trône (kes) de D.ieu », etc. Le sens est le suivant :

כי בחי' יד הוא למעלה מבחי' כס ומבחי' י"ה. והענין כי יש ג' ידות. יד הגדולה. יד החזקה. יד הרמה.

le niveau de la « main » est supérieur au niveau de kes et à celui de Yah. Voici de quoi il s'agit : il existe trois mains, la grande main, la main forte et la main élevée.

22 והנה ביד הגדולה כתיב וירא ישראל את היד הגדולה בה' הידיעה שהיא ידועה ומושגת כי יד הגדולה היא אהבה שמעורר האדם לדבקה בו ית' היא מושגת ומורגשת בלב.

Or, au sujet de la grande main, il est écrit : « Et Israël vit la grande main », avec le hé du défini, car elle est connue et saisie : la grande main est l'amour qu'une personne éveille afin de s'attacher à Lui, béni soit-Il, amour qui est saisi et ressenti dans le cœur.

וכן ביד החזקה כתיב ולכל היד החזקה בה' הידיעה שיד החזקה היא היראה גבורה דרועא שמאלא ושמאל דוחה שע"י קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] בק"ש [בקריאת שמע] דוחה ומשפיל א"ע [את עצמו].

De même, au sujet de la main puissante, il est écrit : « et toute la main puissante », avec le hé du défini, car la main puissante est la crainte, Guevoura (retenue), « le bras gauche » et « la gauche repousse » : par l'acceptation du joug (kabbalat ol) du Royaume des Cieux dans le Chema, il se repousse lui-même et s'abaisse.

23 ולכן אומרים בשמונה עשרה סלח לנו אבינו כי חטאנו מחל לנו מלכנו כי פשענו. וענין הפשע לא בשופטני עסקינן

C'est pourquoi nous disons dans la Chemoné Esré : « Pardonne-nous, notre Père, car nous avons péché; absous-nous, notre Roi, car nous avons transgressé. » Quant à la transgression (pécha), nous ne parlons pas ici d'insensés;

אלא פשעים אלו המרדים. ומרד הוא ענין פריקת עול כלומר שהפריקות עול בלבד נחשב לו כפשע.

mais « les péchés » (péchaïm) sont des rébellions. Et la rébellion consiste à rejeter le joug; autrement dit, le seul fait de rejeter le joug est considéré pour lui comme une transgression.

24 ולכן קודם ק"ש [קריאת שמע] אינו מרגיש בנפשו ואומר חף אנכי בלא פשע רק אחר קבלת עול מלכות שמים בק"ש [בקריאת שמע] שמקיים שום תשים עליך מלך עליך ממש

C'est pourquoi, avant le Chema, il ne le ressent pas dans son âme et dit : « Je suis innocent, sans faute. » Ce n'est qu'après avoir accepté le joug de la royauté céleste dans le Chema, accomplissant ainsi « Tu établiras certainement un roi sur toi », véritablement sur toi,

אזי נדמה בעיניו מחשבות לבו כל היום שלא המשיך עליו יראה זו והסיח דעתו ממנה כאלו פשע ומרד ופרק עומ"ש [עול מלכות שמים] מעל צוארו.

alors les pensées de son cœur, tout au long de la journée, durant lesquelles il n'a pas attiré sur lui cette crainte et en a détourné son esprit, lui apparaissent comme s'il avait fauté, s'était rebellé et avait rejeté de son cou le joug de la royauté céleste.

וזה מחל לנו מלכנו כי פשענו. כלומר לפי שאתה מלכנו שקבלנו עול מלכותך עלינו. לכך אנו אומרים כי פשענו.

Voilà le sens de : « Pardonne-nous, notre Roi, car nous avons fauté » : c'est-à-dire que, parce que Tu es notre Roi et que nous avons accepté sur nous le joug de Ta souveraineté, nous disons donc : « car nous avons fauté ».

25 והנה השמאל הדוחה בבחי' זו היא בבחינת הרגשה בנפשו. אך בבחי' יד רמה כתיב וכני ישראל יוצאים ביד רמה. בלא ה' הידיעה.

Or, la gauche qui repousse, à ce niveau, relève d'un sentiment éprouvé dans son âme. Mais, au niveau de la main haute, il est écrit : « Et les enfants d'Israël sortirent la main haute », sans le hé de l'article défini.

כי יוצאים כתיב פי' שיוצאים מן הכלי וגבול והוא בחי' נשיאות נפש לקיים מה שכתוב אליך ה' נפשי אשא והוא בחי' תשובה עלאה שעליה אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] תשובה קדמה לעולם

Car il est écrit « sortirent » : c'est-à-dire qu'ils sortent du réceptacle et de la limite. C'est le niveau de l'élévation de l'âme, afin d'accomplir ce qui est écrit : « Vers Toi, D.ieu, j'élève mon âme. » C'est aussi le niveau de la techouva supérieure (retour), à propos de laquelle nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « La techouva a précédé le monde » ;

כי ע"י התשובה מעומקא דלבא ובמסירת נפש הרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה היא העולה למקור חוצבה ממש.

car, par la techouva qui vient du plus profond du cœur et par le sacrifice de soi (messirout néfesh), « l'esprit retourne vers D.ieu qui l'a donné » : c'est [l'esprit] qui s'élève jusqu'à la source même d'où il a été taillé.

26 והנה ישראל עלו במחשבה. פ"י כי הנה במחשבה אחת ברא את העולם וישראל קדמו להיות באותה מחשבה.

Or, Israël «s'éleva dans la pensée». Cela signifie que «par une seule pensée, Il créa le monde», et qu'Israël vint en premier, étant présent dans cette même pensée.

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] בנשמותיהם של צדיקים נמלך כו'. והרי הם למעלה מבחי' המחשבה ולכן התשובה של נשמות ישראל למקור חוצבם קדמה במעלה לבחי' העולם.

Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «Il prit conseil auprès des âmes des justes», etc. Ainsi, elles se situent au-dessus du niveau de la pensée; c'est pourquoi la techouva (retour) des âmes d'Israël vers la source dont elles furent taillées précède, par son rang, le niveau du monde.

27 ולכן נק' יד רמה שמרוממת ומנשאת למעלה במדרגה גבוהה מאד מאד למקום שאינו ידוע ומושג בהשגת הנבראים.

C'est pourquoi elle est appelée «une main haute»: elle élève et porte vers le haut, à un niveau extrêmement élevé, vers un lieu qui n'est ni connu ni appréhendé par l'entendement des êtres créés.

וזהו כי יד בלא ה' הידיעה דהיינו בחי' יד רמה הוא למעלה על כס ועל בחי' י"ה

C'est là [le sens de] «une main», sans le hé de l'article défini: autrement dit, le niveau de la main haute se situe au-dessus de «kes» et au-dessus du niveau de Yah,

כי ביה ה' צור עולמים שהוא ראשית הבריאה במחשבה אחת ברא את העולם. אבל בחי' יד רמה היא למעלה מעלה מהם.

car «par Yah, D.ieu forma les mondes», ce qui constitue le commencement de la Création: «par une seule pensée, Il créa le monde». Mais le niveau de la main haute leur est infiniment supérieur.

ולכן יש בזה מעלה יתירה להיות משם מלחמה לה' בעמלק שלא יעמוד עמלק להתייצב על בחי' הוי"ה להיות מכסה ומסתיר ומפריד אלא יהיה גילוי. השם שלם והכסא שלם:

C'est pourquoi il y a là une supériorité particulière : que la « guerre de D.ieu contre Amalek » parte de là, afin qu'Amalek ne se tienne pas pour s'opposer au niveau de Havaya, le couvrant, le dissimulant et le séparant ; il y aura au contraire révélation : le Nom sera entier et le trône entier.

28 והנה משרש נחש שהוא עמלק יצא צפע הוא המן שהוא הוא בחי' עמלק ואחיותו וניקתו משם י"ה.

Or, « de la racine du serpent », qui est Amalek, « sortit une vipère » : c'est Haman, qui est lui-même du niveau d'Amalek, et dont la prise et la nourriture viennent du Nom Yah.

וזהו ויקח המן את הלבוש ואת הסוס וילבש את מרדכי. כי הנה אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] שמי עם י"ה שס"ה כו'

C'est là [le sens de] : « Haman prit le vêtement et le cheval, et en revêtit Mordekhaï. » Car nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « “Mon Nom” (shmi) avec Yah [égale] 365 », etc.,

ששמירת מצות לא תעשה הוא גילוי בחי' שם י"ה כי עיקר הל"ת [הלא תעשה] שלא להיות כסוי והסתור אור א"ס ב"ה.

[ce qui signifie] que l'observance des commandements négatifs révèle le niveau du Nom Yah, car l'essence des commandements négatifs est qu'il n'y ait ni voile ni dissimulation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il.

ורמ"ח מצות עשה הן המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ודירתו בתחתונים וגדול כח גילוי הכסא והסתור עיקר האור מהמשכת השתלשלות האור שאינו אלא זיו והארה בעלמא.

Et les 248 commandements positifs sont l'attraction de la Lumière infinie, béni soit-Il, et l'établissement de Sa demeure dans les mondes inférieurs. Mais le pouvoir de dévoiler ce qui voile et dissimule la lumière essentielle est plus grand que celui d'attirer la lumière par l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), qui n'est qu'un simple rayonnement et un faible éclat.

29 והנה המן הוא הקליפה המכסה ומסתיר בחי' שם י"ה שהוא מקור הל"ת [הלא תעשה].

Or, Haman est la kelipa (l'écorce) qui couvre et dissimule le niveau du Nom Yah, source des commandements négatifs.

ולכן כד אתכפייא סט"א [סטרא אחרא] ואתהפך חשוכא לנהורא נעשו בחיי לבושין וסוסים לבחיי מרדכי שהוא בחיי מקור המשכת מצות עשה שהלבוש נמשך ממדרגה עליונה יותר כמ"ש במ"א:

Ainsi, lorsque la sitra a'hra (l'autre côté) est soumise et que l'obscurité est transformée en lumière, elle devient, pour le niveau de Mordekhaï — qui est le niveau de la source d'où se déversent les commandements positifs — des vêtements et des chevaux ; car le vêtement provient d'un niveau supérieur, comme cela est expliqué ailleurs.

30 וזהו מהר קח את הלבוש ואת הסוס וגו'. כי ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] זכו אחישנה לא זכו בעתה.

Et c'est là [le sens de] «Hâte-toi, prends le vêtement et le cheval», etc. Car nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «S'ils en sont dignes, "Je hâterai sa venue"; s'ils n'en sont pas dignes, "en son temps".»

והנה בבא עת קץ המשיח במהרה בימינו כתיב בלע המות לנצח ואת רוח הטומאה אעביר וגו' שיהיו כלים ואבודים לגמרי שלא יהיה מהם עלייה לקדושה.

Or, lorsque viendra le temps de la fin messianique, puisse-t-elle venir rapidement de nos jours, il est écrit: «Il engloutira la mort à jamais» et «Je ferai disparaître l'esprit d'impureté», etc. : ils seront entièrement consumés et anéantis, de sorte qu'aucune élévation vers la sainteté ne pourra en provenir.

משא"כ ע"י תשובתן של ישראל בימי הגלות דאתכפייא סט"א [סטרא אחרא] ואתהפכא חשוכא לנהורא נעשו מהם בחיי לבושין כנ"ל.

Il n'en va pas ainsi lorsque, par la techouva (retour) d'Israël durant les jours de l'exil, la sitra a'hra (l'autre côté) est soumise et les ténèbres transformées en lumière: il en est alors fait le niveau de vêtements, comme indiqué plus haut.

ולכן אמר מהר דהיינו שיהיה בבחי' אחישנה ואזי יכול להיות מזה את הלבוש ואת הסוס משא"כ כשיהיה בעתה תאבד לגמרי:

C'est pourquoi il dit: «Hâte-toi», c'est-à-dire que cela se produise selon la modalité de «Je hâterai sa venue»; alors, le vêtement et le cheval peuvent en provenir. En revanche, lorsque cela se produira «en son temps», cela sera entièrement anéanti.

31 והנה פורים ויוה"כ [ויום הכפורים] הוא בחינה אחת (יום כפורים פירושו כמו פורים). ונקרא פורים על שם הפור כי התנשאות המן שהפיל פור הוא הגורל שרצה לדמות לאותו הגורל שביוה"כ [שביום הכפורים] כו'.

Or, Pourim et Yom Kippour relèvent d'un seul et même niveau. (Yom Kippourim signifie «comme Pourim»). La fête est appelée Pourim d'après le pur, car l'élévation orgueilleuse de Haman, qui tira le pur, c'est-à-dire le sort, consistait à vouloir imiter ce sort de Yom Kippour, etc.

שכמו שיוה"כ [שיום הכפורים] הוא בחי' תשובה עלאה לפני ה' תטהרו כך בפורים זכו ישראל לתשובה עלאה על ידי דברי הצומות וזעקתם במסירת נפש ממש ע"י קדוש השם

Car, de même que Yom Kippour est le niveau de la techouva supérieure, «devant D.ieu vous serez purifiés», ainsi, à Pourim, Israël mérita la techouva supérieure grâce aux paroles des jeûnes et à leurs cris, par un véritable sacrifice de soi (messirout néfesh), en sanctifiant le Nom ;

שהרי המן לא ביקש אלא לאבד את היהודים ואם היו כופרים ח"ו [חס ושלום] לא היה עושה להם כלום.
car Haman ne cherchait qu'à exterminer les Juifs et, s'ils avaient renié [leur foi], à D.ieu ne plaise, il ne leur aurait rien fait.

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שבימי אחשורוש קבלו את התורה ברצון ועי"ז היה נשיאת נפשם למקור חוצבם הגבה למעלה בבחי' עלה במחשבה ותשובה קדמה לעולם.

Et comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : aux jours d'A'hachvéroch, ils acceptèrent la Torah de leur plein gré ; par cela, leurs âmes furent élevées jusqu'à la source dont elles avaient été taillées, très haut, au niveau de «s'éleva dans la pensée» et de «la techouva précéda le monde».

32 והנה גלוי בחי' זו בנפש ביום הכפורים אין בו אכילה ושתיה אבל בפורים שהוא בזמן הגלות הוא ע"י שתיית היין דוקא שהוא בחי' יין המשכר דהיינו בטול הדעת והשגה כו' כמ"ש במ"א:

Or, quant à la révélation de ce niveau dans l'âme, à Yom Kippour il n'y a ni nourriture ni boisson ; mais à Pourim, qui se situe à l'époque de l'exil, elle s'opère précisément par la consommation de vin, qui relève du «vin enivrant», c'est-à-dire de l'annulation de Daat (connaissance) et de la compréhension, etc., comme il est expliqué ailleurs.

33 וזהו חייב אינש לבסומי בפוריא בבחי' יין המשכר עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.

Et c'est là [le sens de] «L'homme est tenu de s'enivrer à Pourim», au niveau du «vin enivrant», «jusqu'à ne plus savoir [la différence] entre "maudit soit Haman" et "béni soit Mordekhaï"».

כי ארור המן הוא הקליפה המכסה ומסתיר שם י"ה בחי' הלא תעשה. וברוך מרדכי הוא המשכת מצות עשה בחי' וי"ה.

Car «maudit soit Haman» désigne la kelipa (l'écorce) qui recouvre et dissimule le Nom Yah, le niveau des commandements négatifs; et «béni soit Mordekhaï» désigne l'attraction des commandements positifs, le niveau de vav-hé.

ועי' בחי' יין המשכר הוא בחי' בטול ההשגה כו' ובחי' תשובה עלאה עולה למעלה מבחי' י"ה ומבחי' וי"ה.

Et, par le niveau du «vin enivrant», qui est le niveau de l'annulation de la compréhension, etc., ainsi que par le niveau de la techouva supérieure (retour), on s'élève au-dessus du niveau de youd-hé et du niveau de vav-hé.

ובפורים מתגלה בחינה זו בכל נפש בכלל והארה מבחי' זו מתגלה קצת בכל יום בפרט בקי"ש [בקריתא שמע] במסירת נפש באחד ובואהבת לכל חד לפוש"ד [לפום שיעורא דיליה]:

À Pourim, ce niveau se révèle dans chaque âme en général; et une lueur de ce niveau se révèle un peu chaque jour en particulier, dans le Chema, avec le sacrifice de soi (messirout néfesh) dans «Un» et dans «Tu aimeras», pour chacun selon sa propre mesure.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/megillas-esther/8/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak